

Dravograd, Mislinja 27. 11. 2023

Izjava za medije/javnost

Zadeva: vandalizem v škodo ogroženih živalskih vrst na Pohorju

Spoštovani.

Pohorje je prepoznano kot naravovarstveno pomembno območje na državni in evropski ravni, spada tudi v vseevropsko omrežje Natura 2000, za ožji del pa potekajo zaključne aktivnosti za ustanovitev Regijskega parka Pohorje.

Občina Mislinja in RRA Koroška, regionalna razvojna agencija za Koroško regijo, d. o. o. sta v letih 2019 in 2023 vključeni v projekt [Pohorka](#). Ta je z ukrepi naslavljal sedem kvalifikacijskih habitatnih tipov in šest kvalifikacijskih živalskih vrst, med drugim tudi na Pohorju ogroženega **divjega petelina**.

Območje med Veliko Kopo in Jezerskim vrhom v bližini Ribniškega jezera, je zaradi značilnosti reliefa in bližine gorsko-rekreacijskih centrov privlačno za obiskovanje v vseh letnih časih. Na tem območju še posebej **velik problem predstavljajo neurejene vožnje z motornimi vozili** v naravnem okolju – motornimi sanmni, štirikolesniki in enduro/motokros motorji.

Na območju med Kopami in Črnim vrhom, natančneje Sedlom in Otišami, je bila v okviru projekta Pohorka v letu 2022 postavljena [lesena ograja](#), ki je hkrati pašna ograja in celoletna ovira za vožnjo z vozili v naravnem okolju. S postavitvijo ograje se je vsaj na manjšem območju želelo zagotoviti mirno cono in ugotavljati učinek za tam živeče živalske vrste, predvsem divjega petelina.

Slika 1: Lesena ograja v zimi 2022/2023 (foto: arhiv RRA Koroška)

Z rednimi pregledi stanja na terenu ugotavljamo, da je **ograja dosegala svoj namen**. Območje je v zimi 2022/2023 večinoma ostajalo izven ustaljenih tras voženj z motornimi sanmi, ki so na tem delu Pohorja še posebej pogoste in razširjene¹.

Žal pa smo bili 27. 11. 2023 priča vandalizmu, ko je neznani storilce **z motorno žaga prežagal ograjo na dveh mestih**.

Slika 2 in 3: Posledice vandalizma (foto: M. Krenker)

Ugotavljamo, da se je to zgodilo **ravno pred napovedanim obilnim sneženjem v drugi polovici tega tedna**. Sneženje bo zagotovilo pogoje za vožnje z motornimi sanmi s t.i. »deep snow« ali »freeride« motornimi sanmi – območje med Partizanskim domom pod Malo Kopo, Grmovškovim domom in Ribniško kočjo velja za »poligon« tovrstnih voženj. Izpostavljamo, da je bilo isti dan, ko je bil zaznan vandalizem, **na območju opažen vsaj en divji petelin in šest kokošk**. Zaradi razmer na terenu (zmrznjena prst) in napovedanih vremenskih razmer (velika količina zapadlega snega) je **sanacija poškod na ograji v tem letu malo verjetna**. Zaradi tega se bodo zelo verjetno na območju mirne cone izvajale vožnje z motornimi sanmi, s čimer se **bodo poslabšale razmere za ogroženo živalsko vrsto divjega petelina**.

Naj dodamo, da postavljena **ograja ni edini ukrep**. K vse splošnemu dvigu zavedanja o problematičnih človekovih dejanjih smo želeli prispevati tudi s [parkom Petelinovka](#), zunanjo interpretacijsko infrastrukturo pred Centrom Kope, ter nadgrajeno opremo priljubljene [Petelinove pohodne poti](#), ki poteka med Kopami in Ribniško kočjo. Dodatno smo zasnovali in ob večih priložnostih javno predvajali **animirani film »Divji petelin – življenje v letu in četrte«**, ki je bil uvrščen tudi v program Slovenskega filmskega festivala v Portorožu. Med drugim smo z animiranim filmom izvedli pedagoški program za vse učence osnovnih šol v Mislinji in Ribnici na Pohorju.

¹ Zajc, P., Berzelak, J., Gulič, J., Štruc, S., Medved, L., Gradišnik, B.: Problematika voženj z motornimi vozili v naravnem okolju na primeru Pohorja; Gozdarski vestnik, 76/2018, št. 4, <https://wcm.gozdis.si/sl/infogozd/znanstveni-prispevki/clanki/2021051012152908/problematika-vozenj-z-motornimi-vozili-v-naravnem-okolju-na-primeru-pohorja/>

Na problematiko neurejenih voženj z motornimi vozili v naravnem okolju opozarjamo in naslavljamo, bolj neuspešno kot uspešno, **že skoraj desetletje**. Izpostavljamo tudi, da smo marca 2023 v okviru **Partnerstva za Pohorje** ponovno zasnovali [poziv Vladi RS](#) za čimprejšnjo ureditev tega področja, zagotovili smo tudi **širšo podporo pozivu s strani ključnih nacionalnih institucij**. V pozivu smo ponovno podali predloge **ključnih sprememb na državni ravni**, združene v tri sklope: **zakonodajne spremembe, izvajanje okrepljenega nadzora ter vzpostavljanje območij in poti za vožnjo**. Oktobra 2023 smo s prispevkom sodelovali na [posvetu Generalne policijske uprave](#) na temo izvajanja nadzora omenjene problematike.

Pripravi: Peter Zajc (peter.zajc@rra-koroska.si), RRA Koroška